

Από τους παραδοσιακούς χορούς στο Βλάση

Όμορφες και κεφάτες κοπέλες από το δήμο Πεταλιδίου με παραδοσιακές στολές χορεύουν στην πλατεία του χωριού Βλάση, γύρω από τον πλάτανο, παραδοσιακούς χορούς. Ήταν η μέρα του Βλασαϊκού Ανταμώματος, στις 5 Αυγούστου 2009.

Από τους λαϊκούς χορούς στο Βλάση

Το βράδυ της εκδήλωσης του Βλασαϊκού Ανταμώματος 2009 περιελάμβανε και λαϊκούς χορούς. Χασάπικο, χασαποσέρβικο, ζεμπέκικο και πάει λέγοντας. Αδιάψευτος μάρτυρας η φωτογραφία. Με την ευκαιρία να αναφέρουμε ότι στην ιστοσελίδα του συλλόγου μας μπορείτε να βρείτε αρκετές φωτογραφίες από αυτή την εκδήλωση.

Μάντρα οικοδομών Τάσου Καραμπότσου

Τα χρόνια τα παλιά είχαν ρωτήσει ένα μαθητή για το ποιος έχτισε τον κόσμο και αυτός είχε απαντήσει με αφηρημένο τρόπο οι Λαγκαδιανοί πετρομάστορες. Είναι σίγουρο ότι αν η ερώτηση γινόταν σήμερα σε μαθητή των χωριών μας, η απάντηση θα ήταν «τα υλικά από τη μάντρα του Τάσου Καραμπότσου». Είναι η μάντρα οικοδομών του Τουλούπα Χάνι που λειτουργεί εδώ και αρκετά χρόνια και ήρθε να καλύψει, με επιτυχημένο μάλιστα τρόπο, μια ανάγκη που την είχαν τα χωριά μας. Ο Τάσος Καραμπότσος και η οικογένειά του, που λειτουργούν τη μάντρα, είναι σωστοί επαγγελματίες για αυτό και τους εμπιστεύονται οι κάτοικοι της περιοχής μας.

ΤΟ ΒΛΑΣΗ

Η πρόγνωση του καιρού στη Βουφράδα

Ο λαός μας στο διάβα του χρόνου μην μπορώντας να αντιμετωπίσει προβλήματα της ζωής με επιστημονικά μέσα αναζητούσε τις απαντήσεις από παρατηρήσεις που έκανε στη φύση, στα άστρα, στο ζωικό και φυτικό βασίλειο και αλλού. Έτσι στη Βουφράδα εκείνα τα χρόνια η πρόγνωση του καιρού ήταν μια δύσκολη υπόθεση όπως εξάλλου δύσκολη ήταν και σε όλη την Ελλάδα. Η λύση βρέθηκε για τους κατοίκους των χωριών μας με την παρατήρηση της φύσης ως εξής: 1. «Αμα τα κοκόρια ή οι πέρδικες λαλήσσουνε αποβραδής θα βρέξει. Αμα δεν βρέξει οπωσδήποτε θα έχουμε αλλαγή καιρού». 2 «Αμα λαλεί ο κότσουφας στη μέση το κλαρί προμηνύεται χιόνι». 3. «Αμα βροντάει το νερό της βρύσης, βγαίνει βροχή. Αμα κοιμάται βγαίνει ξέρα» 4. «Αμα βουίζει το ποτάμι καρτέρα τη βροχή». 5. «Όταν το φεγγάρι έχει αλώνι, θα βρέξει ή θα έχει αέρα». 6. «Όταν το φεγγάρι δεν έχει άστρια, έχει βροχή». 7. «Όταν αστράφτει προς το νότο, έχουμε βροχή». 8. «Όταν τα χελιδόνια και οι σπουργίτες πετάνε χαμηλά, έχει βροχή». 9. «Όταν καρπίζουν οι γλατζινιές (=είδος φυτού)

και οι σπαραγγιές, θα έχουμε κακιά χρονιά. Θα ρίξει χιόνι». 10. «Εάν μαρκαλιώνται νωρίς τα πρόβατα, έχουμε χειμώνα». 11. «Λένε οι τσοπάνηδες: Όταν η στάχτη το πρωί έχει κάνει σγρομπουλία, τότε θα έχουμε βροχή». 12. «Όταν περνάνε τα κοράκια από βορρά προς νότο, πλησιάζει η νύχτα». 13. «Η ανατολή όταν έχει κόκκινα σύννεφα θα βρέξει». 14. «Όταν αστράφτει στη Δύση, θα βρέξει. Όταν αστράφτει στην Ανατολή δεν βρέχει». 15. «Όταν το φεγγάρι έχει αλώνι, προκαλεί βροχή». 16. «Όταν βάνει ο σκύλος τη μούρη του στην ουρά του, έχουμε χειμώνα βαρύ». Οι καιροί άλλαξαν, η επιστήμη έκανε άλματα και η τηλεόραση μπήκε για καλά στη ζωή μας οπότε και οι Βουφραδιώτες πληροφορούνται τις καιρικές συνθήκες πλέον από την Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία και δε χρειάζεται να παρατηρούν τη φύση. Εμείς συγκεντρώσαμε αυτά τα στοιχεία από γέροντες ώστε και να μη χαθεί αυτό το πολύτιμο υλικό και οι νεότεροι να πληροφορηθούν στοιχεία από τη ζωή των προγόνων τους.

Οοοο Γανωματηνηνηνηής!...

Όλοι όσοι έχουμε μια κάποια ηλικία και έχουμε γεννηθεί και μεγαλώσει στο Βλάση και στα Βουφραδοχώρια θυμόμαστε το γανωματή που έρχονταν και γάνωνε τις κατσαρόλες, τα ταψιά, τα κουτάλια, τα πηρούνια και γενικά τα χαλκωματένια οικιακά σκεύη. Όλοι θυμόμαστε τη φιγούρα αυτού του ανθρώπου που φώναζε από μακριά: «Γανωματηνηής! Χαλκώματα, ταψιά και τετζερέδες γανώνω». Σήμερα οι γανωματήδες έχουν χαθεί... Όπως χάθηκαν και εκείνες οι φωνές. Όμως οι αναμνήσεις έχουν μείνει στο μυαλό του καθενός μας. Ο καλατζής, όπως αλλιώς λέγεται ο γανωματής είναι πλέον δυσεύρετος, γιατί δεν έχει δουλειά επειδή έχουν λείψει από τα σπίτια τα χάλκινα σκεύη που χρησιμοποιούσαμε παλιά για το μαγείρεμα, το φαγητό και το πλύσιμο. Ο πολιτισμός και η πρόοδος για την καλύτερη ζωή, έχουν αλλάξει τα πάντα. Έτσι τα οικιακά σκεύη έγιναν από άλλα μέταλλα και υλικά και τα διάφορα φαγητά, για τα οποία χρησιμοποιούνταν αυτά, μαγειρεύονται σε ηλεκτρικές κουζίνες. Στα παλιά χρόνια στο χωριό απαραίτητα ήταν τα ξύλα και τα κάρβουνα για τη θέρμανση των σπιτιών των χειμώνα, για το βράσιμο ή το ψήσιμο των φαγητών, για το βράσιμο του νερού για πλύσιμο κλπ., για τις δουλειές αυτές του σπιτιού με καύσιμη ύλη τα ξύλα και τα χάλκινα σκεύη για να αντέχουν για πολλά χρόνια. Όλα τότε τα σπίτια είχαν ταψιά και νταβάδες με καπάκια διαφόρων μεγεθών, για το ψήσιμο των φαγητών, τετζερέδες (κατσαρόλες) με καπάκια σε πολλά μεγέθη και σαγάνια, με και χωρίς καπάκια, που χρησιμοποιούνταν αντί για πιάτα κι ιδιαίτερα όταν έπρεπε να ξαναζεσταθεί λίγο φαγητό στα αναμμένα κάρβουνα. Επίσης είχαν δοχεία μικρά και μεγάλα για τη μεταφορά νερού από τη βρύση του χωριού στην Αγία Παρασκευή, βαρέλια για το νερό ή το κρασί, τσουκάλη ή κατσαρόλα, για να βράζουν το

νερό, λεκάνη για να λούζονται ή να πλένουν τα πόδια και το καζάνι, για βράσιμο του νερού, για μπάνιο ή λούσιμο ή πλύσιμο ρούχων στο σκαφίδι καθώς επίσης στραγγιστήρι (τριπητό, σουρωτήρι) και κουτάλες. Αυτά τα χάλκινα σκεύη έπρεπε να γανώνονται με λεπτό στρώμα κασσίτερου (καλάι), που είναι άσπρο και στιλπνό μέταλλο για την προφύλαξή τους και κυρίως να γίνονται κατάλληλα για οικιακή χρήση και ακίνδυνα σε δηλητηριάσεις από φαγητά. Το γάνωμα των παραπάνω σκευών διαρκούσε ορισμένο χρόνο, ανάλογα με τη χρήση. Έτσι τα οξειδωμένα χαλκώματα έπρεπε να γανώνονται και πάλι, γιατί αλλιώς θα ήταν άχρηστα και επικίνδυνα. Η δουλειά αυτή γινόταν τότε από πολλούς γανωματήδες, οι οποίοι είχαν εργαστήρια στα χωριά μας και δούλευαν σ' αυτά με τα σύνεργα της

τέχνης τους και σε μια γωνιά των εργαστηρίων που ήταν απαραίτητη για το γάνωμα των χαλκωμάτων. Οι περισσότεροι γανωματήδες δεν περίμεναν μόνο τους πελάτες να πάνε στο εργαστήρι τους το κανονικό ή το πρόχειρο, αλλά με ένα μεγάλο σάκο (σάκινο) τριγύριζαν από γειτονιά σε γειτονιά φωνάζοντας με δυνατή φωνή: «Ο γανωματηνηής!». Οι νοικοκυρές, που τον άκουγαν έβγαιναν στην πόρτα των σπιτιών τους και τον καλούσαν να του δώσουν το χάλκινο σκεύος που ήθελε γάνωμα. Η γανωματική εργασία ήταν και είναι σκληρή, τραχιά και βρώμικη. Γι' αυτό, πάντα σχεδόν, ο γανωματής ήταν κουρασμένος και μαιρισμένος στα χέρια του κυρίως. Μερικές φορές μπερδεύε τα χαλκώματα και τότε αλίμονο τι άκουγε απ' τις νοικοκυρές!